

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เพราะการดำเนินการศึกษาเป็นการดำเนินงานพัฒนากำลังคนในด้านการปรับปรุงคุณภาพของประชากรหรือกำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อันเป็นพื้นฐานแห่งความเจริญของสังคม ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ กล่าวไว้ว่าการศึกษาับสังคม เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้จะต้องเติบโตควบคู่กันไปด้วย เพราะการจัดดำเนินการสอนก็เป็นผลสะท้อนมาจากสภาพปัญหา ความต้องการของสังคมที่มีเป้าหมายว่าอยากได้บุคลากรชนิดใด และคุณภาพอย่างไรที่จะมาช่วยกันสร้างสังคมให้ดีขึ้น

องค์ประกอบสำคัญยิ่งประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ หลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจหรือแม่บทในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสิ่งกำหนดทิศทางให้ศึกษานำสังคม และการจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของสังคม เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางและวางจุดหมายกระบวนการเรียนการสอนเอาไว้ เพื่อให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุจุดหมายหลักร่วมกัน ดังนั้น การปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือการนำหลักสูตรไปใช้ จึงเป็นกิจกรรมสำคัญยิ่งของครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพราะความล้มเหลวหรือความสำเร็จของหลักสูตรขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมาก หากมีเฉพาะตัวหลักสูตร

---

¹วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน: มติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523), หน้า 1.

แต่ไม่มีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็กล่าวได้ว่าจะไม่ผลในทางปฏิบัติหรือมีผลน้อยมาก และประโยชน์ต่อการศึกษาจึงมีน้อยมากขึ้นไปอีก

ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 5 ประการ คือ (1) การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร (2) การเลือกและการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ (3) การนำหลักสูตรไปใช้ (4) การประเมินผลหลักสูตร และ (5) การปรับปรุงหลักสูตร¹ นั้น จะเห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการที่จะทำให้ข้อกำหนดของหลักสูตร ซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรกลายเป็นการปฏิบัติซึ่งมีผลต่อผู้เรียนและสังคม

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2520 นั้น ได้มีการกำหนดเงื่อนไข เวลา ไว้ดังนี้

ปีการศึกษา 2521	ให้ใช้เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2522	ให้ใช้เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
ปีการศึกษา 2523	ให้ใช้เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3
ปีการศึกษา 2524	ให้ใช้เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4
ปีการศึกษา 2526	เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ²

ก่อนวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2523 โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ประกอบด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ได้แก่ เนื้อหาสาระที่เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อความหมายและเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ คือ เรื่องของภาษาและการคิด

¹สมิทร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวนพิมพ์, 2523), หน้า 6 - 7.

²กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2520), หน้าพิเศษ.

คำนำ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ เรื่องราวที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เช่น เรื่องสุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ขรรษาดี และสิ่งแวดล้อม

3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้แก่ เรื่องราวที่เป็นทั้งความรู้ คุณธรรม และศิลปกรรมต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนปฏิบัติเป็นรายบุคคลหรือหมู่คณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม รสนิยม สุขภาพอนามัย และสร้างนิสัยอันดีงาม ประกอบด้วยเนื้อหา และขบวนการเรียน 5 เรื่อง คือ จริยศึกษา พลศึกษา ศิลปศึกษา คณิตและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัย

4. กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ เรื่องราวที่นำมาจัดการเรียนการสอน เพื่อฝึกนิสัยในการทำงานและเพื่อให้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีเนื้อหาสาระและกิจกรรม 3 เรื่อง คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ และงานช่าง¹

ต่อมารัฐบาลเห็นว่า ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญ จึงกำหนดให้สอนภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษาได้ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ในหลักสูตรประถมศึกษา ควรให้เด็กได้เรียนภาษาไทยและสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตให้ใช้การได้เป็นอย่างดี เพื่อจะได้มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสามารถสื่อสารทำความเข้าใจติดต่อกันได้ และจะอนุญาตให้สอนภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมจากหลักสูตรให้ตามความเหมาะสม
2. ด้วยเหตุที่ภาษาอังกฤษได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนมาก โดยเฉพาะในเมือง และได้มีการสอนภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรตั้งแต่ ม.1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2498 หรือ ป.5 ตาม

---

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษาการพิมพ์, 2522), หน้า 4.

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 มาเป็นเวลาช้านาน ประกอบกับภาษาอังกฤษเป็นภาษาซึ่งใช้กันกว้างขวางทั่วโลก เรียกได้ว่าเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่ง และเป็นที่ยอมรับว่าภาษาอังกฤษเป็นเสมือนกุญแจไขไปสู่ศิลปวิทยาการต่าง ๆ เพราะตำราและรายงานต่าง ๆ ส่วนใหญ่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้ปกครองและนักเรียนก็สนใจที่จะเรียนกันมาก จึงเห็นสมควรดำเนินการดังนี้

2.1 อนุญาตให้โรงเรียนราษฎร์ที่มีความต้องการ มีสภาพที่เหมาะสม สอนภาษาอังกฤษเบื้องต้นตามข้อกำหนดของ กระทรวงศึกษาธิการ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 นอกหลักสูตรได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง

2.2 เพิ่มชั่วโมงในหลักสูตรประถมศึกษา ชั้น ป.5-6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง เพื่อให้โรงเรียนของรัฐ ท้องถิ่น หรือโรงเรียนราษฎร์ที่ไม่ได้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่ได้รับอนุญาตให้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน ก็อาจขออนุญาตสอนภาษาอังกฤษให้สืบเนื่องกับที่เรียนมาแล้วก็ได้¹

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.154/2523 เรื่อง เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 มีวิชาเลือกมากขึ้น นอกเหนือไปจากวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตร โดยให้เลือกเรียนไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง² และได้ออกคำสั่งกระทรวงศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป.5 - 6 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 โดยให้เพิ่มเวลาเรียนอีกสัปดาห์

¹มิ่งคล อาสาพล, "ในแผ่นดินไทย: นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียน," มิตรครู (31 พฤษภาคม 2521): 19.

²กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 154/2523 เรื่องเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523.

ละ 5 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมง ใน 1 ปีการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือ สอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งไปตามสภาพและความเหมาะสม ของท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป ดังแนวทางต่อไปนี้คือ ภาษาอังกฤษ ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ตามคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการที่ วก.154/2523 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523 ส่วนวิชาอาชีพ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตนั้น ให้ดำเนินการสอนตามเนื้อหาสาระละเอียดงานเลือก กลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6¹ ตามประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่องให้เพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียดงานเลือก กลุ่มการงานและพื้น ฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2523² ต่อมาเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2525 ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเพิ่ม โครงสร้างในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยเพิ่มกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งว่าด้วยภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ปีการ ศึกษาละ 200 ชั่วโมง³

¹กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.520/2523 เรื่องให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป.5-6 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523.

²กระทรวงศึกษาธิการ, คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.27/2524 เรื่อง แก้ไขคำสั่ง ลงวันที่ 21 มกราคม 2524.

³กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเพิ่มโครง สร้างในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2525.

ดังนั้นวิชาเลือกในระดับประถมศึกษาอันได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และวิชาอาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ซึ่งรวมเรียกว่า หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษและถือว่าเป็นการเพิ่มกลุ่มประสบการณ์ในโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในการนี้ได้มีโรงเรียนประถมศึกษาใช้หลักสูตรดังกล่าวโดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อน และจะขยายต่อไปจนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษาถัดไป เนื่องจากหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษนี้เป็นส่วนเพิ่มของโครงสร้าง ซึ่งมีเนื้อหาสาระใหม่ซึ่งมีลักษณะการใช้หรือการนำไปปฏิบัติที่แตกต่างไปจากหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์อื่น อาจมีปัญหาเมื่อนำไปปฏิบัติในโรงเรียน จึงเห็นสมควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร กลุ่มประสบการณ์พิเศษดังกล่าว ผู้วิจัยเชื่อว่าความเข้าใจหลักการและรายละเอียดของหลักสูตร และวิธีการใช้หลักสูตรของครูและผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการใช้หลักสูตรนั้น เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตร ถ้าหากบุคคลดังกล่าวมีความเข้าใจอย่างถูกต้องและตรงกันแล้ว การใช้หลักสูตรน่าจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาระดับความเข้าใจในหลักสูตร และในวิธีการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษของบุคคล ดังกล่าวควบคู่ไปกับสภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษไปด้วย ซึ่งการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์มากต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจของครูผู้สอนหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับสภาพการใช้และปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ไม่แตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ความเข้าใจของผู้บริหารและครูผู้สอนในหลักสูตรความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ โดยศึกษาในท่านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 การจัดการเรียนการสอน
- 1.2 การสอนซ่อมเสริม
- 1.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.4 การบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน
- 1.5 การประเมินผลการเรียน
- 1.6 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
- 1.7 การใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการ
- 1.8 การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารและครูผู้สอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2525 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งได้แก่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ สุรินทร์ และศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 708 คน

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพการใช้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หมายถึง เอกสารที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้ใช้เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ระบุจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง เนื้อหา และเกณฑ์ในการใช้หลักสูตร ซึ่งระบุเรื่องการเรียนการสอน เวลาเรียน การวัดผล และการประเมินผล ระดับประถมศึกษา
2. หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ หมายถึง มวลประสบการณ์กลุ่มหนึ่งในจำนวนทั้งหมด 5 กลุ่ม ตามโครงสร้างและเนื้อหาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ประกอบด้วยวิชาภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นวิชาเลือกในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
3. วิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หมายถึง รายวิชาในหลักสูตร กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งเป็นวิชาเลือกในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
4. วิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต หมายถึง รายวิชาในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งเป็นวิชาเลือกในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 ประกอบด้วยงานเลือก 5 แขนงคือ แขนงงานบ้าน งานเกษตร งานช่างประดิษฐ์ งานช่าง และ

งานอาชีพอื่น ๆ

5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งได้แก่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

6. ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา

7. ครู หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ประจำการปฏิบัติการสอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2525 ในโรงเรียนประถมศึกษา

8. สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพโดยทั่วไปในการจัดดำเนินการ ใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษของครูและผู้บริหาร ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริการเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียน การประเมินผลการเรียน การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การใช้อาคารสถานที่และแหล่งวิทยากร และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ถือว่าเป็นตัวแทนได้ เพราะได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งทุกโรงเรียนมีโอกาสได้รับการเลือกเท่า ๆ กัน

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ถือว่าครอบคลุมเนื้อหาทุกประการ

3. ถ้าตอบที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ถือว่าเป็นความคิดเห็นที่แท้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย มี 708 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร 354 คน และครูสอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ 354 คน ซึ่งสุ่มได้โดยการไต่ตารางสุ่มของ **Krejcie and Morgan**¹ โดยสุ่มจากประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 4,026 คน และครูสอนในหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ จำนวน 4,495 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2525²

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับความเข้าใจในหลักสูตร และการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ สภาพและปัญหาตลอดทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งคำถามแบบเลือกตอบ แบบสำรวจรายการ มาตรการส่วนประเวณค่า และคำถามแบบปลายเปิด

¹ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 1970, 30, 607-610.

² สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กองนโยบายและแผน, สถิติการประถมศึกษา พ.ศ. 2525, หน้า 12-13. (อัครสำเนา).

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ให้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งอยู่ในเขตความรับผิดชอบแล้วให้เก็บรวบรวมไว้ ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองเป็นบางส่วน และอีกบางส่วนใช้การบริการทางไปรษณีย์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 708 ฉบับ ได้รับกลับคืน 650 ฉบับ หรือร้อยละ 91.8 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ 600 ฉบับ หรือร้อยละ 84.7 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ (percentage)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ (percentage)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร โดยการทดสอบไค-สแควร์ (chi-square)
4. ข้อเสนอแนะต่าง ๆ วิเคราะห์โดยใช้วิธีสรุปและเรียงลำดับความสำคัญตามความถี่ของความเห็นและข้อเสนอแนะนั้น ๆ

ลำดับขั้นการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นของการเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
 ประโยชน์ สมมุติฐาน ขอบเขตการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น
 วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย